

rapoportata

inforegio

31

Есен 2009

Изменение на климата -

отговори на регионално равнище

УВОДНА СТАТИЯ

Дърк Анер

3

ОБЩ ПРЕГЛЕД

Изменението на климата - намаляване на емисиите днес, адаптиране към утрешните промени

4-7

ИНТЕРВЮТА

Джереми Рифкин – Читра Надараджа – Ален Юбер – Юрген Кроп

8-11

С НАСОЧЕНОСТ КЪМ ВСИЧКИ

Посинг: там, където е сбъдната „зелената мечта“

12-13

ОТ МЯСТОТО НА СЪБИТИЕТО

Реюнион – остров с мисия

14-16

СПОДЕЛЕТЕ: ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ

Промените в ЕФРР – Насърчаване на енергийните инвестиции в сгради

17

ОБЩА БАЗА

Съвместни действия срещу изменението на климата

18-19

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

20

РОЛЯТА НА REGIO

Нов комисар поема управлението на ГД „Регионална политика“ – представяне на г-н Павел Самецки

21

НАШИТЕ ПРОЕКТИ – ПОГЛЕД ОТВЪТРЕ

Popakademie (поп академия), Манхайм – Центърът за Нано-здраве

22-23

РАБОТА В МРЕЖИ

Комуникацията – в полза на планетата

24-25

ПРЕДИШЕН БРОЙ, СЛЕДВАЩ БРОЙ

26

КАЛЕНДАР НА СЪБИТИЯТА

27

28

ИЗКАЖЕТЕ МНЕНИЕТО СИ

Снимки (страници):

Корица: Istockphoto

страници 4, 6, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 19, 24, 25: © EC

страници 5, 10, 24, 25, 26: © Istockphoto

страница 9: © Rebecca McDonnell

страница 10: © International Polar Foundation, R. Robert

страница 11: © Juergen Kropp

страница 12: © EEE GmbH

страница 18: © JCR

страница 22: © HorstHamann / Popakademie

страница 23: © CNH

Редактор: Raphaël Goulet, Европейска комисия, ГД „Регионална политика“

Това списание се печата на английски, френски и немски език на рециклирана хартия.

Налично е в интернет на 21 езика на адрес: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panora_bg.htm

Изразените в тази публикация мнения са на авторите и не отразяват задължително възгледите на Европейската комисия.

Изменението на климата – всеобщо въздействие, последствия на регионално ниво

Основното предизвикателство, с което се сблъсква нашата планета днес, е въздействието от изменението на климата – глобална заплаха с много различни лица. От наводнения до сушите - начините, по които сме засегнати от промените, които се стоварват върху нас днес, и онези, които ще ни застигнат утре, варират в зависимост от региона, в който живеем. И ние трябва да се справим с въздействието на регионално равнище. Докато в Копенхаген на 15-та конференция на ООН по изменението на климата правителствата се срещат, за да постигнат споразумение по въпросите, свързани с ограничаване на емисиите, днес регионите работят, за да помогнат на хората да се адаптират към предстоящите неизбежни промени.

Като икономист и политически съветник по изменението на климата, Джереми Рифкин обяснява, че регионалното развитие е изключително важно в този контекст, защото именно тук се влагат средства. Проведохме интервю с г-н Рифкин, за да научим повече за неговите идеи по отношение на това какво е необходимо да се направи, за да се ограничат емисиите и по какъв начин трябва да се осъществи третата индустриална революция, основаваща се на разпределеното и децентрализирано производство, така че да можем да поддържаме емисиите на безопасно ниво.

В това издание на „Панорама“ се разглеждат и направените неотдавна промени в Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), който сега може да финансира енергийно ефективни жилищни сгради. Ако държавите-членки вземат решение, до 8 млн. евро могат да се освободят, за да се продължи следването на тази жизненоважна цел. Вече усещаме последствията от повишаващите се глобални температури. Тъй като метеорологичните модели стават все по-екстремни, а общественото здравеопазване поема главния удар от горещите вълни и новите заболявания, регионалната политика е тази, която е достатъчно гъвкава, за да подпомогне европейските граждани, като се изправи пред предизвикателството за адаптиране към една постоянно развиваща се ситуация.

Дърк Анер

Генерален директор, Европейска комисия
Генерална дирекция „Регионална политика“

...ние трябва да се справим с последиците от изменението на климата на регионално равнище

ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА - НАМАЛЯВАНЕ НА ЕМИСИИТЕ ДНЕС, АДАПТИРАНЕ КЪМ УТРЕШНИТЕ ПРОМЕНИ

62 % от анкетирания европейци смятат, че изменението на климата е най-важният проблем, пред който е изправен светът днес – заплахата, която ГД „Регионална политика“ и Европейската комисия като цяло вземат много насериозно. ЕС въвежда редица мерки с цел изграждане на защита срещу последствията от изменението на климата и намаляване на емисионните нива.

„Панорама“ разглежда тези въпроси и взема под внимание последствията от изменението на климата и как политиките и реалните действия, които се предприемат, могат да се обединят, за да се справим с въздействието на емисиите, които вече са изхвърлени в атмосферата, и да намалим нивата в бъдеще.

Енергия за промяна

Намираме се на кръстопът, където посоката „бизнес както обикновено“ просто не е опция. Пътят напред изисква напълно да преосмислим начините, по които доставяме, използваме и съхраняваме енергията и природните ресурси – ключови фактори, които спомагат за намаляване на темпото на изменението на климата и за постигане на по-устойчив растеж.

Тази радикална преоценка може също да даде възможност на ЕС да преодолее икономическия спад, като използва това, което днес се възприема като трета индустриална революция – бързото разработване на напълно нова енергийна система.

Експертите препоръчват масово преминаване към нисковъглеродна икономика: системи за чиста енергия, много по-ниско потребление на енергия и по-широка употреба на възобновяеми източници, също и за захранване на транспортните ни системи. Така че въпросът е как може ЕС да превърне предизвикателствата на изменението на климата във възможности?

Чиста енергия – съживяване на икономиката

Стремежът към все по-широко използване на възобновяеми енергийни източници в Европа създаде над 300 000 нови работни места в сектора. За да се справи с икономическия спад, ЕС насърчава държавите-членки да инвестират повече средства в енергийна ефективност, чисти технологии, чист транспорт, енергийни връзки и ширококолентови мрежи.

От общите средства за финансиране по кохезионната политика повече от 65 % (230 милиарда евро) са предназначени за инвестиции в четири приоритетни области: хора (работни места), бизнес, инфраструктура и енергия, изследвания и иновации. Този фокус е от изключително значение, тъй като гореспоменатите приоритети ще допринесат за по-бързо възстановяване, подобряване на конкурентноспособността

През м. май тази година **Европейският фонд за регионално развитие** (ЕФРР) разшири обхвата на своята подкрепа за енергийни инвестиции в сгради. Сега ЕФРР включва инвестиции в енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници в жилищния сектор за всички държави от ЕС. Това може да достигне до 4 % от общите средства на ЕФРР, което означава, че до 8 милиарда евро може да бъдат отпуснати за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници в жилищния сектор, ако държавите-членки вземат решение да отделят средства за тези приоритети. (За по-подробна информация вижте стр. 17)

и подпомагане на Съюза да се адаптира към условията на нисковъглеродна икономика.

Ясно е, че възобновяемите енергийни източници, интелигентните електрически мрежи, електрическите и водородни автомобили, батерийните технологии и енергийно-ефективните продукти и услуги ще бъдат секторите, в които ще се наблюдава растеж през следващите няколко десетилетия.

ЕС начело на този нововъзникващ пазар

ЕС има всички необходими условия, които му помагат да извлече максимална полза от тази промяна, още повече, че Съюзът вече има опит в употребата на възобновяеми енергийни източници. ЕС е домът на световните лидери в областта на възобновяемата енергия и трябва да използва своя добър старт като трамплин за нисковъглеродни технологии и постигане на още по-голяма ефективност. Основният фактор за постигане на тази цел са научните изследвания.

Наскоро изготвен Стратегически план за енергийни технологии ще работи за координиране на финансирането и изследванията в областта, за да използва максимално наличния потенциал. Европейската индустрия и изследователите вече са обединили своите усилия по шест европейски индустриални инициативи: вятърна, слънчева и био-енергия, улавяне и съхранение на въглерод, интелигентни електрически мрежи и ядрено делене.

В рамките на кохезионната политика 105 милиарда евро ще бъдат инвестирани в:

- научни изследвания, технологии и еко-иновации, включително финансиране за МСП (3 милиарда евро);
- нисковъглеродна икономика, инвестиции в устойчив транспорт и енергия (48 милиарда евро);
- и за подпомагане на държавите-членки на ЕС да изпълнят изискванията на законодателството в областта на околната среда (54 милиарда евро, от които 28 млрд. евро ще бъдат инвестирани в технологии за управление на отпадъците и водите).

Енергийни доставки за новия век

Не е необходимо да останем напълно зависими от енергията, която сме използвали в миналото. Град **Кистелек** в Унгария е получил близо 1,6 милиона евро (в периода 2004-2006 г.) от фондовете за регионално развитие, за разработване на източници на **геотермална енергия**. В резултат на това осем публични институции в момента се захранват с геотермална енергия, достъпна на цена, по-ниска от цената на газовите доставки. Проектът също така служи за добър пример за други местни органи на властта, които планират да инсталират подобни системи.

Работата на системата не изисква основно наблюдение, а остарялата инсталация за отопление с газ е заменена с по-евтина и екологосъобразна технология, която е допринесла за спестявания в рамките на около 10%, осигурявайки топлоподаване на съответните институции, като същевременно е спомогнала за намаляване на вредните емисии в региона.

В **Бранденбург**, Германия около 8 милиона евро от фондовете за регионално развитие са били инвестирани в строеж на фабрика на **Odersun** – компания, която произвежда **соларни клетки** и осигурява доставки за клиенти, които доставят енергия за олимпийския парк в Пекин. Компанията специализира в производството на тънкослойни соларни клетки върху медна лента. Свободата на дизайна и приложението, които тази технология позволява, даде възможност фотоволтаиците да се използват за по-разнообразни цели и да се увеличи обхвата на приложение на слънчевата енергия.

Насърчаването на енергийна ефективност и въвеждането на „зелени“ продукти е една от ключовите цели на Европейския план за икономическо възстановяване, който очертава отговора на ЕС към икономическата криза и ни насочва към икономика, почиваща на творчеството и познанието.

Приспособяване към изменението на климата

Въпреки че съществуват политики и финансиране, насочени към намаляване на емисиите парникови газове, вече достатъчно количество емисии са били изпуснати в атмосферата със значителни последици за климата. През м. април 2009 г. Комисията представи Бяла книга за адаптиране към изменението на климата, за да акцентира върху начините за намаляване на уязвимостта на ЕС в бъдеще към последици от климатичните промени. Тъй като много от последициите зависят от конкретните местни географски условия, мерките за адаптиране ще се прилагат на национално или регионално равнище.

Най-уязвимите региони в ЕС са в Югоизточна Европа, Средиземноморския басейн, някои от най-отдалечените гранични региони на ЕС и Арктика. Заливни тераси, глетчери, острови и крайбрежни зони също трябва да се справят със специфични проблеми.

Хора и организации, които по принцип не биха работили заедно, са обединени в рамките на финансирането по линия на регионалната политика, което води до трансгранично, транснационално и междурегионално сътрудничество. Наводненията, горските пожари и други бедствия в резултат на изменението на климата не признават граници. Именно тук регионалната политика осигурява специфична добавена стойност.

Как се прогнозира изменението на климата

Точната информация за възможното въздействие на екстремните метеорологични условия е от изключително значение, ако искаме да се подготвим за последствията от това. За щастие научните изследвания в тази област стават все по-сложни и задълбочени. По-долу са обяснени трите най-често цитирани сценария:

- При сценарий А1 следваме подхода „бизнес както обикновено“ и продължаваме да се фокусираме върху бързи иновации и висок капиталоборот с ниска степен на загриженост по отношение на устойчивостта – това е най-лошият сценарий.
- Сценарий В2 е противоположен на А1. Това е най-добрият сценарий, при който проявяваме на практика загрижеността си и постигаме нисковъглеродна и устойчива икономика.
- Сценарий А2 е често използван от европейските изследователи – един свят, в който ние все още се фокусираме върху свободната търговия, но работим за постигане на устойчивост – това е средният сценарий.

Не ни остава друго, освен да се адаптираме

В началото на 21 век за първи път виждаме, че начинът, по който използваме ресурсите на Земята има фундаментално отрицателно въздействие върху физическите цикли на планетата – циклите на водата, азота, кислорода и, най-вече, въглеродният цикъл са засегнати от 6-те милиарда хора, населяващи планетата днес.

Изменението на климата ще засегне всеки един от нас, а също и видовете, с които живеем на планетата. По-долу представяме три ключови области, които ще бъдат сериозно засегнати от изменението на климата, както и мерките които ЕС и в частност ГД „Регионална политика“ ще предприеме, за да помогне на европейците да се адаптират към промените:

ВОДА

Очаква се изменението на климата да предизвика големи промени, които ще повлияят на запасите на вода в Европа. Ще има недостиг на вода главно в Южна Европа и по-висок риск от наводнения в по-голямата част на континента.

Най-малко 11 % от населението на Европа и 17 % от нейната територия са били засегнати от недостиг на вода до днес. Последните тенденции показват значително увеличаване на недостига на вода в Европа.

От 1998 г. до днес наводненията в Европа са взели около 700 жертви, като са оставили без дом половин милион души, а застрахованите загуби са на стойност минимум 25 милиарда евро. Наводняването на крайбрежните региони се очаква да доведе до загуби в размер на 18 милиарда евро по сценарий с 50 cm покачване на морското равнище. Адаптациата, обаче, може значително да намали загубите – до 1 милиард евро на година.

Стратегиите за адаптиране ще зависят от обхвата на националните и европейски разпоредби за водата, както и това по какъв начин управлението на водите може да се внедри в други политики, като например тези, насочени към селското стопанство и енергията. Всички политики по водно и пространствено планиране трябва да включват краткосрочни мерки, а ЕС ще подкрепя обмена на информация, мерките за стимулиране на частния сектор, както и публичните инвестиции.

Един пример за това къде регионалното финансиране постига реални резултати на местно ниво е транснационалният проект за сътрудничество за риска от наводнения по р. Дунав, част от програмата за европейско териториално сътрудничество „Югоизточна Европа“. Това обединява учените, служителите от публичната администрация, НПО и други заинтересовани лица при разработването на система от карти за риска от наводнения за заливните тераси и е ясен пример за това как регионалните фондове могат да насърчат международното сътрудничество. Приносът на ЕФРР към общия бюджет от 6,5 милиона евро е 5,1 милиона евро.

ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ

Въздействието на изменението на климата върху общественото здраве има широк обхват. Има няколко фактора, които са от значение, и всички те се изострят от демографската тенденция към застаряващо население.

Първо – смъртните случаи, причинени от горещините. Ако температурите се покачат с 2 °С, ще бъдем свидетели на 2-3 пъти повече смъртни случаи в градските райони. Ако продължим да се придържаме към принципите на свободна търговия и обръщаме малко внимание на устойчивостта, смъртните случаи, причинени от горещините биха се увеличили със 100 000 на година към 2100 г. Ако вземем под внимание намаляването на смъртните случаи, причинени от студа, нетният ефект е 86 000 повече смъртни случая на година.

Вторият фактор е наличността и качеството на водата. До 2070 г. броят на хората, засегнати от т. нар. воден стрес, може да варира между 16 и 44 милиона.

Третият фактор е увеличаването на болестите, причинени от храна и животни-носители на болести в незасегнати преди това райони – болести, които обикновено се свързват с по-топлият климат на Северна Африка или най-южните части на Европа, сега настъпват. Първите забележими промени в човешкото здраве може да се дължат на изменения в географското разпространение (ширина и надморска височина) и сезонността на някои инфекциозни болести - вкл. трансмисивни инфекции като маларията и треската денга, както и хранителни инфекции (напр. салмонелозата), чийто пиков период настъпва през по-топлите месеци.

И накрая, качеството на инфраструктурата на здравеопазването, което не е еднакво в целия ЕС. Средиземноморска Европа има най-малък брой болнични легла на 2 000 жители и въпреки това ще бъде изложена в най-голяма степен на здравни рискове, свързани с климатичните промени.

ГОРСКИ ПОЖАРИ

През лятото на 2003 и 2004 г. Испания, Португалия, Франция, Италия и Гърция пострадаха от масови горски пожари. Причината за повишения риск е комплексна матрица от разрастване на градовете, лошо контролирано развитие на селските райони, лошо управление на горите и повече посетители в чувствителните зони.

Ако вземете предвид изменението на климата и последиците от него – по-горещи и по-сухи месеци – става ясно, че стратегиите за адаптиране, които включват увеличаване на биоразнообразието на регионите, са от жизненоважна необходимост.

Адаптирането към заплахата от горски пожари включва нуждата от повишаване на осведомеността на обществото относно този проблем. Един от проектите, целящ информиране на обществото и изследване на

Срещу какво сме изправени?

Резултатите от моделирането показват, че средната годишна температура в Европа е вероятно да се покачи повече отколкото средната глобална температура. До края на този век се очаква средната годишна температура да се покачи с 2,5–5,5°C за сценарий А2 и 1–4°C за сценарий В2. В някои региони може да се наблюдават по-малки или по-големи температурни покачвания в сравнение със средните.

При сценарий А2 покачването на температурата в някои региони на Европа може да бъде малко – около 2°C или пък повече от 7°C при определени сценарии. Южна Европа ще бъде най-засегната – с постоянни увеличения на температурата между 3°C и над 7°C, а затоплянето ще бъде още по-значително през лятото. В Северна Европа ще се наблюдават покачвания на температурата в рамките на 2°C до 4°C в зависимост от сценария и региона, като основно през зимата времето ще бъде по-малко студено. Случаите на екстремни температури ще намалееят през зимата, но ще се увеличат през лятото.

начините, по които политиките се борят със заплахата от пожари, бе уместно наречен INCENDI (т.е. „лесно възпламеним“). Получавайки 4 милиона евро финансиране по програмите за регионално развитие, проектът INCENDI обедини високорискови региони от зоната Евромед, за да подкрепи провеждане на експерименти и подобряване на регионалните политики по отношение на горските пожари, както и за да осигури основата за бъдеща политика в средиземноморски мащаб.

Много европейски гранични региони приеха трансгранични планове за спешно реагиране и за съвместно използване на скъпи пожарогасителни и спасителни средства в случай на пожари или наводнения. Програмата INTERREG и Програмата за европейско териториално сътрудничество изиграха изключително важната роля на катализатор в този процес.

ЕС предприема действия, за да намали емисиите

Трябва да се справим с ефекта от емисиите в миналото, като същевременно е належащо да намалим текущите нива. Нивото на емисиите е ключът към намаляване на глобалното затопляне и последствията от кризите, посочени по-горе.

Пакетът от мерки в областта на енергетиката и изменението на климата демонстрира ангажираността на ЕС относно определянето на амбициозни цели за намаляване на емисиите на парниковите газове. Пакетът, одобрен през м. декември 2008 г., предвижда ЕС да намали своите емисии на парникови газове с 20% в сравнение с нивата от 1990 г.; да увеличи количеството на енергията, получена от възобновяеми енергийни източници, от 8% днес до 20%, и да подобри нивата на енергийна ефективност с 20%, което означава намаляване на консумацията с 13% в сравнение с 2006 г. – всичко това до 2020 г.

Централно място в споразумението има идеята за това, че политиките за енергетиката и изменението на климата трябва да се развият паралелно. Споразумението акцентира върху нуждата за „решителни и незабавни действия“ относно изменението на климата и подчертава „изключителната важност да се постигне стратегическата цел за ограничаване на

повишаването на средната глобална температура до не повече от 2°C спрямо равнищата преди епохата на индустриализацията“.

Подходът, който ще се следва в периода между 2012 и 2020 г. относно емисиите, бе изяснен от ново предложение, което прави схемата за търговия, която индустрията трябва да приеме, за да получи кредити за емисии на CO₂, по-надеждна и прозрачна. Наред с това в действие е и новата **Директива за възобновяемата енергия**, по силата на която задълженията по отношение на използването на 20% възобновяеми енергийни източници в енергийния микс на ЕС и по отношение на това 10% от транспортните горива да бъдат биогорива, са правнообвързващи.

Какви конкретни действия се предприемат?

Докато отговорните за политиките лица определят целите и начините, по които те да бъдат постигнати, както и средствата за финансиране на промяната, ще е необходима радикална промяна в начина на живот, за да може необходимото намаляване на емисиите реално да се осъществи.

Хората в цяла Европа осъзнават нуждата да се действа незабавно. Специалистите по градско планиране създават „зелени градове“, отличени с Европейската награда за зелена столица (European Green Capital Award). Гордите носители на наградата са Стокхолм, който се стреми да се освободи от употребата на изкопаеми горива до 2050 г., и Хамбург, който се стреми да намали своите емисии с 80% също до 2050 г.

В Източна Англия темата за „Нисковъглероден икономически растеж“ е мото за цялата програма на региона за конкурентноспособност и заетост. Регионът признава потенциала на програмата, чрез която да постигне водещо място по дизайн и иновации. Тя обхваща разработването на нови начини, за да отговори на належащата нужда от намаляване на емисиите, от нисковъглеродни инициативи до стимулиране на секторите за чисти технологии и възобновяема енергия. Средствата от фондовете за регионално развитие, инвестирани в програмата, възлизат на 73 милиона евро.

Инициативата „Спогодбата с кметове“ (Covenant of Mayors) планира да надхвърли амбициозните цели на Енергийния пакет. 80% от населението живее в градове и именно в тях се консумира до 80% от енергията. Вярвайки че местните власти играят централна роля в ограничаването на последствията от изменението на климата, Спогодбата с кметове създава конкретни проекти в определени градове с цел намаляване на емисиите чрез по-голяма енергийна ефективност и производство и употреба на по-чиста енергия.

Кметовете на градовете, които се включат в тази спогодба, приемат да бъдат обект на наблюдение и да докладват пред своите колеги относно напредъка. От Аржентина до Украйна градските публични власти работят заедно, за да променят начина на живот на техните граждани.

ДЖЕРЕМИ РИФКИН

Съветник на Европейския съюз и Председател на Глобалната бизнес кръгла маса за третата индустриална революция (Third Industrial Revolution Global CEO Business Roundtable).

Джереми Рифкин е съветник на Европейския съюз и преподава по Програмата за обучение на ръководни кадри във висшето училище „Уортън“ (Wharton School). Г-н Рифкин е Председател на Глобалната кръгла маса за третата индустриална революция (Third Industrial Revolution Global CEO Business Roundtable). В бизнес кръглата маса участват 100 главни изпълнителни директори (CEO) на водещи глобални корпорации от Северна Америка и Европа, които са поели ангажимента да въведат четирите стълба на Третата индустриална революция, за да се посрещне тройното предизвикателство - възстановяване на глобалната икономика, енергийна сигурност и изменение на климата.

„Мисли глобално, действай локално“: какви стратегически промени трябва да насърчат публичните власти, за да гарантират по-устойчива форма на развитие в свят с ограничени природни ресурси?

Фразата „Мисли глобално, действай локално“ никога не е била по-актуална. Изправени сме пред три безпрецедентни предизвикателства: втората индустриална революция, на която се основава нашата икономика, е в упадък; ние сме в края на ерата на изкопаемите горива и влиянието на изменението на климата върху селското стопанство в реално време означава, че има милиард гладувачи хора. Кредитната криза е само още един индикатор за това, че съвременният икономически модел е неустойчив. Ако се нуждаем от още доказателства, е достатъчно да видим какво се случва, когато петролът прехвърли 147 щатски долара за барел – цялата икономика спира. Нуждаем се от нов икономически модел и план за действие - достатъчно силен, за да се справи с тази тройна заплаха.

ЕС си е поставил амбициозни цели за намаляване на концентрацията на парникови газове до 400-450 обемни части на милион, като вярва, че съвместните действия с останалата част от света ще спомогне покачването на температурата да бъде в рамките на 2 °C. Въпреки това новите данни показват, че това е доста оптимистично и в действителност покачването на температурата е по-вероятно да бъде около 6 °C, което би означавало край на човешкия вид в следващия век.

Сградите са най-големият източник на въглеродни емисии. Това трябва да се промени – всяка сграда трябва да се превърне в свой собствен енергиен генератор. Всеки квадратен метър от тази планета предлага различни източници на възобновяема енергия: слънчева, вятърна, геотермална енергия, топлината, генерирана от отпадъците, приливите, водоелектрическата енергия - това са само някои примери. А сега разполагаме и с технология за съхранение на излишъка, за да се пазят постоянни запаси, и имаме примера на разпределена енергийна мрежа в лицето на Интернет и компютрите, свързани с него. Вече не съществуват никакви бариери за създаването на напълно разпределена система.

Можем да постигнем революционни резултати, ако превърнем новите енергийни форми в нови методи на комуникация: писането е се е развило в земеделското общество; когато сме

открили парата, сме започнали да печатаме; когато сме преминали на централизирани източници на енергия под формата на изкопаеми горива и уран, сме преминали и към централизирани форми на комуникация чрез основните телекомуникационни гиганти, стоящи зад нашите телефонни и факс линии. Но сега имаме Интернет и хората наистина могат да мислят глобално и да действат локално. Милиард хора действат локално, когато се свържат с приятелите си от другата страна на планетата. Така че това, към което се стремим сега, е разпределена енергия, която се развива паралелно с разпределените комуникации – третата индустриална революция и единственият изход от ситуацията, в която се намираме.

Ако можете да извършите една глобална промяна в условията, в които работим в момента, каква би била тя?

Това, което трябва да се направи незабавно е публичните средства ефективно да се използват от частния бизнес, за да се постигне нов икономически модел – ясен план за действие за нова икономическа инфраструктура, насочен към разпределянето на енергия.

Предприемаческите възможности за значителни. Огромен брой работни места чакат да бъдат разкрити при строежа на новите сгради и съоръженията за съхранение на водород, при изграждането на новите енергийни системи на 21 век. Транспортът също се включва в този план – основните производители на автомобили договарят с водещите доставчици на електроенергия условията до 2014 г., когато ще се появят първите електрически коли на пазара. Включи вкъщи, зареди от енергията, генерирана от сградата, в която живееш, и си готов за път. Допълни, като използваш излишъка от енергия, генерирана по маршрута, от други сгради. Умно разпределение, местно генериране. Милиардите малки генератори, захранващи децентрализирана енергийна система, ще генерират много повече енергия, отколкото скърцащите стари електроцентрали, които ни водят към гибел.

И както никога досега страните от развиващия се свят могат да бъдат истински победители тук, защото слънчевата енергия често е в изобилие, а 30% от хората не участват в никаква мрежа, така че не е необходимо обновяване. Тези страни могат най-добре да използват нови и чисти технологии с помощта на северни/южни партньорства.

Можем ли да го направим своевременно?

Не знам дали ще действат достатъчно бързо. Имаме нужда от промяна на човешкото съзнание от геополитическа гледна точка до гледна точка на биосферата. По-голямата част от Европа е преминала през Епохата на Просвещението във време на преход от средновековието към индустриализацията. Днес се нуждаем се и от нова философска основа. Когато комуникационните и енергийни модели се променят едновременно, се получава катализатор за ново съзнание, а за тези, израснали с Интернет, светът е едно взаимосвързано място. Живеем на планета, населена от силно разделени цивилизации. Това, което ни свързва е биосферата.

Нуждаем се от хибриден икономически модел, базиран на ИТ системите на 21 век. Този модел трябва да се приложи на практика чрез поемане на ангажимент от страна на правителствата да инвестират финансов капитал, както и ангажимент от страна на обществото за инвестиции в социален капитал. И това трябва да започне сега.

ЧИТРА НАДАРАДЖА

Главен служител по въпросите на околната среда към Съвета на графство Хемпшир

Читра Надараджа, Главен служител по въпросите на околната среда към Съвета на графство Хемпшир, по-рано заемаща длъжността ръководител проекти за проекта ESPACE, прогресивен петгодишен проект INTERREG за териториално планиране и адаптиране.

„Мисли глобално, действай локално“: какви стратегически промени трябва да насърчат публичните власти, за да гарантират по-устойчива форма на развитие в свят с ограничени природни ресурси?

Публичните власти са отговорни за териториалното планиране от национално до местно ниво. Териториалното планиране играе важна роля при сближаване на конкурентни изисквания за начина на управление и използване на нашата земя и природни ресурси, които са подложени на въздействието на различни фактори – бързо икономическо развитие, увеличаване на населението и напоследък – изменение на климата. Трябва да започнем адаптирането към тези променящи се условия днес, за да гарантираме, че нашите социални, икономически и екологични системи ще бъдат най-добре подготвени за неизбежните влияния на изменението на климата. Адаптацията е най-уместна на место равнище и, следователно, местните публични власти действат адекватно като лидери на общността и управляват политиката и дейностите, свързани с изменението на климата, на местно равнище.

Осъзнавайки важната роля на териториалното планиране, група транснационални заедно прилагат прогресивен петгодишен проект – ESPACE (Европейско териториално планиране: Адаптиране към климатичните събития), финансиран от програма INTERREG IIIB за Северозападна Европа на

Европейската Комисия, партньорството ESPACE и Департамента на общините и местните правителства.

ESPACE оказва влияние върху философията и практиката на териториалното планиране, като препоръчва как адаптирането към изменението на климата може да се внедри в политиките, процесите и практиките на териториално планиране. Крайната стратегия на проекта „Планиране в условията на променящ се климат“ съдържа 14 препоръки как адаптирането към изменението на климата може да се внедри в териториалното планиране. Трите основни принципа на стратегията са:

- Превръщане на адаптирането към изменението на климата в основна цел на териториалното планиране
- Поглед отвъд сроковете на Вашия план чрез разбиране на Вашите климатични рискове
- Комбиниране на промените и методите за управление на риска за внедряване на адаптирането в териториалното планиране

Ако можете да извършите една глобална промяна в условията, в които работим в момента, каква би била тя?

Въпреки че адаптирането е основен компонент в отговора на изменението на климата, адаптирането към изменението на климата ще стане значително по-трудно и неустойчиво, поради влошаването на влиянията. Следователно, ключов приоритет трябва да бъде намаляването на емисиите на парниковите газове. Затова първата разпоредба, която бих прокарала, би била политическа подкрепа за развитието и внедряването на нисковъглеродна технология. Без силна правителствена политика, лидерство, подкрепа и финансиране, преминаването към нисковъглеродна технология няма да се случи достатъчно бързо, за да се редуцират рисковете, свързани с изменението на климата. Съществува малка вероятност нисковъглеродните технологии да станат икономически рентабилни в рамките на необходимите срокове без намесата на правителството.

Как според Вас промяната в поведението може да допринесе за отговора на изменението на климата?

Промяната в поведението е основен компонент на отговора на изменението на климата, но трябва да се насърчава, подкрепя и регулира. Например, използването на обществен транспорт вместо личен автомобил трябва да се подпомага от добра инфраструктура на обществения транспорт, която е евтина и ефективна (т.е. добро географско покритие, добри връзки между различните форми на транспорт, нисък разход на време и т.н.). Не вярвам, че ще възникне значителна промяна в поведението без насърчаване и регламентация, напр. данъчни намаления и глоби, нови тарифни структури.

АЛЕН ЮБЕР

Президент-учредител на Международната полярна фондация (МПФ), създател и инициатор на проекта Станция „Принцеса Елизабет“ в Антарктида.

„Мисли глобално, действай локално“: какви стратегически промени трябва да насърчат публичните власти, за да гарантират по-устойчиво развитие в свят с ограничени природни ресурси?

Първата задача на обществените власти за разрешаване на действия на местно равнище е предоставяне на повече власт, средства и независимост на региони и градове, в които живее по-голямата част от световното население. Градовете определено са на първа линия в битката за устойчивост.

Консумацията и производството на енергия са основни предизвикателства за градовете от развитите държави. От друга страна, тези градове трябва да се приспособят към бързия растеж на градските райони, да контролират замърсяването на въздуха, да осигурят подходяща инфраструктура и да се справят с неадекватната канализация.

Публичните власти трябва да осигурят средства на властите на малките и големите градове за постигане на точни цели в предстоящото десетилетие. Гражданите на развитите държави, които в голяма степен са отговорни за глобалното затопляне, трябва да осъзнаят, че предприемачеството на действия означава участие в новата икономическа и социална динамика. Развитите държави трябва да действат и подкрепят развиващите се държави, без да очакват от тях същото.

Не трябва да забравяме, че не съществува дългосрочно глобално решение без драстична промяна на нашите навици за консумиране на енергия и, че тази дългосрочна промяна в поведението може да се постигне единствено чрез обучение и положителни кампании, започващи на местно равнище.

Ако днес имате власт да вземете отговорно решение, коя ще бъде първата разпоредба, която ще прокарате?

Ако Европейският съюз желае да даде пример, той трябва да си постави за цел да намали емисиите на парникови газове с 80% до 2030 г. Европа има всички средства да инициира зелена индустриална революция - от наличните технологии до зряло обществено мнение.

За реализиране на тези цели ще са необходими не само ограничения и търговия, но и мотивиращи и демотивиращи фактори, които не могат да се пренебрегнат: постепенно повишаване на данъците върху емисиите на въглероден диоксид и същевременно стимулиране и насърчаване на повече алтернативни инициативи чрез грантове, ориентирани към научни изследвания, и облаги за домакинствата.

Нуждаем се и от стимули за популяризиране инвестициите в екологичен бизнес. Институционалните инвеститори са хората, към които трябва да се обърнем за промяна, а не само генералните директори, които, дори да имат визия и да желаят да действат, трябва да генерират печалба за своите акционери.

През март 2009 г. изследователската станция „Принцеса Елизабет“ в Антарктида – първата станция с нулеви емисии в света, бе пусната в действие. Защо Международната полярна фондация (МПФ) избра далечна Антарктида за реализиране на устойчиво развитие?

Изследването на полярните региони е ключов фактор за по-доброто разбиране на климата на Земята.

Използвайки наличните екологични технологии, станцията функционира с възобновяеми енергийни източници, техники на „пасивните сгради“, система за цялостно третиране на водата и „умна“ мрежа за намаляване консумацията на енергия и постигане на нулеви емисии. Съгласно Мадридския протокол ние минимизираме влиянието върху околната среда, като използваме по-чиста енергия, която е по-чиста за нас и за планетата.

Чрез възприемане на този подход, ние показваме, че с амбиция, постоянство и ноу-хау на нашите общества, можем да отговорим и да се противопоставим конструктивно на климатичното предизвикателство. Ако можем да реализираме нулеви емисии в екстремния климат на Антарктида, ще можем да направим това по целия свят.

„ Европа има всички средства да инициира зелена индустриална революция - от наличните технологии до зряло обществено мнение. „

Д-Р ЮРГЕН КРОП

Ръководител на групата „Север-юг“, състояща се от 30 учени, към Института за проучване влиянието на климата в Потсдам, работещ за съгласуване на адаптацията, сближаването и устойчивото развитие.

„Мисли глобално, действай локално“: какви стратегически промени трябва да насърчат публичните власти, за да гарантират по-устойчива форма на развитие в свят с ограничени природни ресурси?

Накратко: нуждаем се от нов начин за вземане на решения. Той трябва да включва стратегическа екологична оценка, обхващаща дългосрочните аспекти на политическите решения и изменението на климата, както и глобално мислене, което не се ограничава до точни числа.

Настоящият стил на вземане на решения поне привидно се базира на категорични количествени резултати. Отчитайки комплексността на природата и околната среда, трябва да приемем да работим само с необосновани и несигурни прогнози.

Изменението на климата ще ограничи условията на живот в много райони по света. Размерът на предизвикателството може да се онагледява чрез прост пример: в края на последната ледникова епоха преди около 18 000 години, средната температура в света се покачи с ~ 8°C за 5 000 години. Сега, в най-лошия случай, температурата може да се повиши с до 5-6°C само за 100 години – промяна, която е минимум 25 пъти по-бърза от предишното голямо затопляне. Въпросът е дали нашите изключително разнородни общества, нашата инфраструктура, селско стопанство или екосистеми ще могат да се справят с неблагоприятните ефекти на тази бърза промяна. Задължително е да се подготвим за бъдещето.

Ако днес имате власт да вземете отговорно решение, коя ще бъде първата разпоредба, която ще прокарате?

Като цяло бих предложил по-динамично организиране на изработването на политика и планирането. Днес вземането на решения е прекалено статично и не отговаря адекватно на бедствията, причинени от климата. Например, често наблюдаваме повторно изграждане на съоръжения в едни и същи рискови зони, тъй като съществуващите правнообвързващи планове за развитие не могат лесно да се променят. Тук се нуждаем от промяна в модела, например разработването на компенсаторни елементи, които позволяват преместване на съоръжения или предприятия от рискови в по-безопасни региони.

Ако бях отговорен за енергията, бих внедрил преходни стратегии, които да проправят път към устойчиво производство. Трябва да е ясно, че днешните емисии ще се превърнат в бъдещи проблеми.

Ако бях отговорен за въпросите на развитието, щях да гарантирам равен достъп на развиващите се страни до устойчивите технологии.

Ако бях отговорен за регионалното планиране, щях да предложа инфраструктура, която да поддържа споделяне и обмен на информация. Заинтересованите лица често имат подобни проблеми, свързани с изменението на климата, но те не споделят опит и знания. Това генерира разходи за аналитичен преглед и интерпретация на данни, които могат да се намалят значително, напр. чрез интернет платформа, предоставяща информация, която може да се интерпретира и предава.

Очаквам, че правилствата ще поемат своята отговорност по тези въпроси, а на срещата на върха в Копенхаген по-късно тази година ще се постигне напредък. Това е необходимо – човечеството няма други алтернативи.

Каква е надеждата Ви относно климатичните предизвикателства за следващото десетилетие?

Определено можем да избегнем надвишаването на целта от 2°C и можем да гарантираме безопасни условия на живот за всички. Това не е лесно начинание, въпреки че целта да не се надвишава повишаването на температурата с 2°C до края на 21-ви век е приета от около 100 държави. Въпреки това, периодът за действие е кратък, тъй като трябва паралелно да решим много други проблеми.

Международен екип от изследователи, включващ учени от нашия институт, току-що изчисли, че, за да не се надвиши целта от 2°C, трябва да се изпълнят две условия: трябва да стабилизираме емисиите през 2010 г., а след 2010 г., трябва да ги намалим с 2%/годишно. Това изглежда постижимо, ако Конференцията в Копенхаген приеме това за задължително, за което искрено се надявам. Ако можем да стабилизираме емисиите, около 2020 г. вече ще е необходимо намаление от 6% годишно за поддържане под целевата граница от 2°C – повече от един протокол от Киото годишно.

Отчитайки ролите на различните държави, за да се постигне обективност, трябва да се разглеждат и емисиите на глава от населението. Един гражданин на САЩ изпуска ~ 24 тона CO_{2eq}/на глава от населението годишно, гражданин на Китай - само 4, европеец 10-12, а жител на най-бедните и слабо развитите държави – едва ~ 0,1 тона CO_{2eq}. До 2050 г. трябва да се постигнат емисии от 2 тона CO_{2eq} на глава от населението годишно, за запазване на температурата под целевата граница от 2°C. Цифрите показват в кой регион са необходими мерки.

ГЮСИНГ: ТАМ, КЪДЕТО Е СБЪДНАТА „ЗЕЛЕНАТА МЕЧТА“

За 15 години град Гюсинг в Югоизточна Австрия се превърна от град в икономически упадък в преуспяващ, перспективен град благодарение на възобновяемата енергия. Градът постигна независимост по отношение на отоплението и електричеството и успя да увеличи приходите си чрез продажба на излишните количества. През 2005 г. приходите достигнаха 13 млн. евро. Използването на най-модерните технологии и ангажираността на местните власти, особено на кмета Петер Вадац, ускориха хода на промяната и направиха Гюсинг известен в целия свят.

Програми за възобновяема енергия в Гюсинг
Продължителност 2000-2006 г.

- 15,8 млн. евро от ЕФРР
- 20,9 млн. евро от участващите организации/власти
- 5,1 млн. евро от националния бюджет

Регистърът за енергия от биомаса (BEп) за устойчиво развитие на околната среда за европейските региони ще помогне на местните общности да планират производството на енергия по устойчив начин, базиран на наличните местни ресурси от биомаса. Този проект ще бъде внедрен първоначално в четири експериментални региона във Великобритания, Полша, Германия и Италия.

Инициативата „Make It Be“ (Направи го) подкрепя разработване на интегрирани вериги за биоенергия на територията на цяла Европа. Акцентът тук е поставен върху възможността да се реализира пълния потенциал на биоенергията.

Освен че е нагледен пример за успех, статусът на Гюсинг днес осигурява на Европейския център за възобновяема енергия (ЕВЕ) ролята на консултант в много различни мрежи и международни проекти. Представяме ви четири важни примера.

Освен икономическата мощ, постигната в резултат на възобновяемите източници, районът се радва и на преките ползи от екотуризма.

Поддържане на темпото на развитие на местно равнище

Как се постига това?

Гюсинг направи внимателен преглед на наличните си природни ресурси и базира програмата си за възобновяема енергия на изобилните местни ресурси от дървесина и селскостопанска продукция. Градът пое водещата роля в областта на научните изследвания и развойната дейност, основавайки Европейски център за възобновяема енергия (ЕВЕ) през 1996 г. Днес ЕВЕ е световно известен с високите си достижения в тази област. Той координира всички дейности, свързани с енергията, в региона на Гюсинг и организира лекции и практическо обучение в областта на възобновяемата енергия, както и обиколки на Eco Energy Land, регион с екологични източници на енергия, обхващаш 10 общини.

Моделът на Гюсинг представлява мрежа от децентрализирани електроцентрали, използващи биомаса. Те произвеждат електроенергия за града и отопляват частни и обществени сгради.

Общата степен на използване на местни суровини гарантира високо равнище на добавена стойност за местните производители, както и устойчиво управление на горските масиви. Като цяло, тази мрежа от електроцентрали в Гюсинг има капацитет от 24 топлинни мегавата и 4 мегавата електроенергия, осигурявайки около 50 000 MWh припл. за отопление и около 30 000 MWh електроенергия за година.

Моделът на Гюсинг е изключително благодатен за прилагане в други държави и други части на света. Той е проста комбинация от местни ресурси и устойчива, иновационна технология. Директорът на Европейския център за възобновяема енергия (ЕВЕ) Райнхард Кох неотдавна представи модела на среща на Организацията на обединените нации във Виена и към него прояви интерес дори правителството на Шри Ланка.

Историята на успеха от изминалите 15 години е вдъхновение за останалите райони в Австрия. Съществува амбициозна цел за постигане на въглероден неутралитет и намаляване на емисиите на CO₂ с 85% в околния регион, в който живеят 28 000 души, до 2010 г. чрез използване на голям брой електроцентрали, използващи биомаса.

Моделът на Гюсинг е динамичен процес, при който винаги има нови цели за постигане по отношение на ноу-хаута и ефективността. Следващото предизвикателство за града е да разработи нови агрогорива, които да не се конкурират с производството на храни.

RENEWED се отнася за изграждане на европейска мрежа от биоенергийни райони. Проучванията за приложимост и проектите за разработване ще включат местните общности и ще повишат информираността относно потенциала на всички административни нива.

Проектът „Coach Bioenergie“, част от програмата „INTERREG IVB“, е нов проект, който стартира през м. януари 2009 г., за да популяризира устойчивото използване на биомаса в региона на Централна Европа.

РЕЮНИОН – ОСТРОВ С МИСИЯ

Френският остров Реюнион все още се счита за тропически рай – рай под заплаха. Тук влиянието на глобалното затопляне ще се усети силно, но жителите на острова смело посрещат настъпващото предизвикателство. Без да бъдат самонадеяни или примирени, те с пълна пара навлизат в света на възобновяемата енергия.

„Панорама“ посещава Реюнион, прави оценка на изпълнимостта на целта на острова да постигне енергийна независимост до 2025 г. и разглежда намерението му да се превърне в световен лидер в производството на фотоволтаична енергия. Намерение, което се корени в идеите на един човек.

Регионалното финансиране – подкрепа за една мечта, създаване на цяла индустрия

Ален Ориол живее на острова от 21 години и е основал своя собствена електрическа компания малко след пристигането си. С увеличаване на населението и търговията на острова, нараства и бизнесът му. Той наема допълнителен персонал, за да изпълнява нарастващия брой поръчки. Но макар и в предпензионна възраст, Ориол попада в плен на нова страст – възобновяемите енергийни източници. Той продава компанията си и реинвестира всичките си средства в иновативен проект. „Фотоволтаичната електроенергия ми се стори добра идея – разполагахме с покривно пространство, слънчева светлина и имахме нужда от електричество. Помислих си – нека съберем всичко заедно“, казва Ориол.

И така, той се свързва с промишлени предприятия с молба да използва покривните им пространства. Идеите му не са посрещнати с ентузиазъм, но той не се отказва, дори намира трудностите за забавни. Тъй като не постига особен успех с големите покриви, той се съсредоточава върху постижими цели и скоро неговите приятели, семейство и различни складове започнали да използват фотоволтаични панели, доставени от Ориол и инсталирани от самия него и малкия му екип. Въпреки че инвестира всичко в новата си страст, той не успява да покрие разходите си и, когато трябва да се вземе бързо решение, той представя идеята си на президента на департамента Реюнион Пол Върдж.

Два дни по-късно той получава финансиране и година по-късно става партньор на френската мултинационална компания SIDEC, с която през 2008 г. спечелва наградата за иновационни проекти RegioStars за своите фотоволтаични панели, чиито брой за известно време е най-голям на територията на Франция. Генерирайки 999 kWc на площ от 13 000 m², електричеството, създавано от панелите е достатъчно за 750-те домакинства на острова.

По-чистата енергия създава работни места

От 2000 г. повече от 600 работни места са разкрити в сектора на острова. Филип Берн – вицепрезидент на Районния съвет отбелязва, че това може да не изглежда много, но за големината на Франция, може да осигури 50 000 работни места. „Това е креативен начин за създаване на работни места“, обяснява той.

Берн е нетърпелив по отношение на идеята, че възобновяемите източници са по-скъп източник на енергия. „Трябва да разгледате картината в по-широк мащаб, работните места, които секторът създава, растежът също трябва да се отчете. Трябва да се направи глобален анализ. Не е достатъчно да се разгледа безинтересния баланс отчет“, казва той. Той вярва, че островът ще избере правилния път. „На пръв поглед може да изглежда по-скъпо, но това е бъдещето“, казва Берн.

Предизвикателства – топография, климат и инфраструктура

Желанието за енергийна независимост изправя Реюнион пред някои предизвикателства. Проломите, хълмовете и другите природни забележителности затрудняват свързването на електричеството към мрежата. По-старите инсталации, изградени през 80-те и 90-те години, имат сравнително скромни възможности и служат на отделни семейства. Островът е и зона на циклони, така че цялото оборудване на покривите трябва да бъде изцяло застраховано и устойчиво на екстремни атмосферни условия и ветрове, които могат да достигнат до 280 km/h.

През 90-те години операторите и техническите партньори се запознават с технологията. Те са още по-мотивирани, тъй като нарастващият брой заводи и новата индустрия натоварват мрежата, а цените на петрола се вдигат. В този момент островът открива потенциала за използване на местните оператори и монтажници, работещи с фотоволтаична енергия от десетилетие.

Те трябва да разберат и как да използват генерираното електричество. Френският доставчик на електричество EDF не е готов на местно ниво да получава фотоволтаична енергия в мрежата, тарифата за закупуване не е определена, а цената на технологията е значителна.

„Без намаляването на данъците и финансирането по линия на ЕС мога да заявя че този проект никога нямаше да се реализира“, казва Ориол. „Данъчните мерки и средствата от ЕРРФ ни позволиха да намалим разходите на инсталациите и да започнем да печелим“. Всяка година се изграждат солидни нови инсталации и сега от 10 до 15 мегавата се получават от фотоволтаични клетки. За сравнително кратко време наличното пространство е оползотворено и сега предизвикателството е да се намерят нови места, на които да се инсталират клетките.

Защо Реюнион?

Островът дава възможно най-добрата мотивация – реализиране на своята собствена уязвимост пред глобалното затопляне. Експертите се съгласяват за няколко неща: екстремните атмосферни условия означават голям брой циклони, много от които ще стават все по-силни. „Трябва да вземем под внимание оттичането на водата и наводненията“, обяснява Филип Берн – вицепрезидент на Районния съвет.

Покачането на температурата и нивото на морето също е лоша новина. Неполамно увеличение на температурата е достатъчно, за да причини избледняване на коралите и да ги направи по-слаби. „Трябва да поддържаме рифовете си в добро състояние“, продължава Берн. Причината не е само, за да подкрепяме биоразнообразието, а защото зад всеки риф има бряг, а зад всеки бряг – село. „За да запазим рифовете във възможно най-добро състояние трябва да управляваме водния поток – поройната и отпадната вода“, казва Берн.

Селското стопанство също ще бъде засегнато от повишаващите се температури и се стреми да определи пълния ефект върху захарните плантации.

И накрая, болестите също трябва да се вземат под внимание. През 2005-2006 г. бяха докладвани 1 722 случая на заболели от Чикунгуния – болест, причиняваща силни болки в ставите, която може да бъде фатална. Математическото моделиране предполага, че 110 000 души може да са заразени. Берн се пита дали това е един от първите признаци на изменението на климата на острова – болести, появяващи се на нови места, новопоявили се болести и най-лошото от всичко – очаквани високи нива на валежи от дъжд, които благоприятстват факторите, отговорни за заболяването, като комара *Aedes aegypti*, преносител на Чикунгуния.

Анализът показва, че 48 % от парниковите газове, генерирани от Реюнион, идват от традиционното производство на електричество. Жителите на острова виждат ясна връзка

между емисиите на парникови газове и проблемите, с които ще трябва да се справят през идните десетилетия.

Берн смята, че други фактори движат предприемаческия, иновативен дух, за който свидетелства настоящият подем на използването на възобновяеми източници. „Имаме голям късмет. Получаваме финансиране по линия на ЕС, с което съседните острови не могат да се похвалят“, казва той. Един от резултатите е нивото на образованието, обучението и научноизследователската дейност. 11 000 студенти посещават университета, а много френски научноизследователски организации присъстват на острова.

Друг фактор е толерантният, многокултурен климат, в който всички раси и религии се смесват свободно и без напрежение. „Ние сме забележителни –“, казва Берн, „имаме чувство за принадлежност към народ, който е толерантен спрямо различните религии, което е много важно. Тук има единство“.

И накрая, жителите на острова се гордеят с природното си наследство. Създадени са морски резервати и паркове. Хората са наясно с важноста на видовете, обитаващи острова, някои от които се срещат само тук.

Всички тези фактори заедно правят Реюнион логично място за такъв експоненциален растеж при употребата на възобновяеми енергийни източници. Ясно е и желанието на жителите на острова да отидат дори по-далеч и да станат енергийно независими в близките 15 години.

Сега накъде?

SITAR е компания с голямо покривно пространство, 13 000 m² от които са наети от Ориол. Свързан към мрежата, заводът ще работи 20 години. Много компании се впускат в този процъфтяващ бизнес с десетки хиляди панели, инсталирани изключително в крайбрежните райони.

Джоел Дюмон, началник на отдела за промишлено развитие към Министерството на икономиката, финансите и промишлеността, живее на острова от девет години и е забелязал нови места. „Не сме разучили всички места“, обяснява той.

15 % финансиране и 30 % освобождаване от данъци правят проекта печеливш

Помощта на ЕРРФ за проекта възлиза на 750 000 евро

Общ бюджет: 5,5 милиона евро

В момента повечето панели са на промишлени, търговски и обществени покриви. Някои са поставени на сметища, чийто срок на експлоатация е към края си. Пълни, но прекалено нестабилни за надстрояване в продължение на тридесет години, те осигуряват фотоволтаични панели с така необходимата повърхностна площ. Използването на стари сметища предотвратява използването на селскостопанска земя или земя, определена за застрояване.

Утре панелите могат да бъдат на летища, паркинг зони и открити пространства, използвани за култивиране на зеленчуци, работейки рамо до рамо със селското стопанство. Те могат да се поставят на наличната земя и да служат едновременно като генератори на сянка или покривни проходи.

Дюмон посочва проблем, тревожеш умувете на привържениците на соларна и вятърна енергия: складиране на енергия. „Съществува ограничение за производството на енергия от възобновяеми източници, защото, ако говорим за слънчева енергия или вятърни мелници, те произвеждат енергия само при наличие на слънце или вятър. Това е проблем, който трябва да решим“.

Затова трябва да ускорим намирането на начини за генериране на енергия, когато основните източници не са налични. Дюмон лансира интересна идея – използването на излишната енергия през деня за изпомпване на вода на определена височина до резервоар. За няколко часа сутрин и вечер, когато има нужда от енергия, но няма слънце, водата може да потече надолу и да захрани турбината. Добра комбинация от слънчева и водна електрическа енергия.

Реюнион заема водеща позиция с помощта на финансиране по програмите за регионално развитие на ЕС

Островът представлява перфектна, жива лаборатория. „Ние сме малък микрокосмос, който представлява лаборатория, в която резултатите могат да се анализират сравнително лесно“,

обяснява Дюмон. Малките му размери правят острова идеален за пилотни проекти. Работещите приложения могат да се копират точно на други места, които имат сходни характеристики с тези на острова. Както казва Дюмон, островът има важна роля в изнасянето на ноу-хау. Реюнион вече работи в тясно сътрудничество с Исландия и Хаваи. Дюмон недвусмислено обяснява целта на острова, „Искаме да дадем пример на планетата“.

СОЛАРНИ ПАНЕЛИ - ОБЯСНЕНИЕ

Монокристални соларни панели

Първият и най-широко използван тип са монокристалните соларни панели. Тъй като са първите произведени, доста време те доминират на пазара на соларни продукти. Те са типични сини флуоресциращи панели с кръгли клетки, пакетирани в еднакви редици и видими от всички посоки. Производството на монокристалните соларни панели се оказва много скъпо, тъй като те изискват силициев монокристал, добиван при много сложен процес. Това води до по-високи цени за потребителите. Предимството на тези фотоволтаични панели е, че заемат най-малко пространство, което ги прави добър избор за хора, които не разполагат с много пространство. И въпреки че клетките са много чупливи, те са осигурени с устойчива рамка и могат да издържат над 25 години.

Мултикристални соларни панели

Вторият произвеждан тип са мултикристалните соларни панели. Известни и като поликристални соларни модули, те се произвеждат от голям блок от многобройни силиконови кристали. Затова те изглеждат като мозайка или счупено стъкло. И тъй като не са изработени само от един силиконов блок, те са малко по-слабо ефикасни, но и по-евтини в сравнение с монокристалните соларни панели.

Аморфни соларни панели

По-известни като тънкослойни соларни панели, третият и последен тип е много тънък и гъвкав, което ги прави леки и лесни за употреба. Отначало аморфните соларни панели се произвеждаха чрез фиксиране на тънък силиконов материал към стъкло или неръждаема стомана, което ги направи устойчиви. Но за да бъдат гъвкави и устойчиви, между гъвкавия ламинатен материал сега се прибавя силикон. Поради тази причина, панелите могат да се фиксират към почти всяка повърхност. Всъщност, тънкослойните соларни панели са толкова разнообразни и красиви, че могат напълно да заменят традиционните шинди и метални покриви. Друго предимство е, че те са най-евтините панели за производителите и потребителите, защото изискват най-малко силикон и най-опростения производствен процес. Това осигурява най-ниските разходи за ват електроенергия. Но тъй като са много тънки, аморфните соларни панели са с над 40% по-малко ефективни от моно и мултикристалните панели при превръщането на слънчевите лъчи в електричество.

ПРОМЕНИ В ЕФРР – НАСЪРЧАВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНИТЕ ИНВЕСТИЦИИ В СГРАДИ

Евтината, достъпната и надеждната енергия е изключително важна за постигане на целите на Кохезионната политика. Увеличаването на енергийната ефективност и използването на възобновяеми енергийни източници носи социални, икономически и екологични ползи и трябва да се интегрира във всички стратегии за регионално развитие.

Като използват фондовете на Кохезионната политика, регионите могат да подпомагат различни дейности, включително производство и разпространение на възобновяеми енергийни източници, научноизследователска и развойна дейност, консултантски услуги и енергийна ефективност за обществени, търговски и промишлени сгради. Но доскоро политиката имаше ограничен достъп за намеса в жилищата.

Като част от предприетите наскоро мерки за възстановяване, основният механизъм за финансиране на Кохезионната политика, Европейският фонд за регионално развитие (ЕФРР) направи промени, за да позволи оказването на повече подкрепа за устойчивата енергия в жилищата. Сега всички държави-членки могат да инвестират до 4% от общото национално финансиране от ЕФРР в енергийна ефективност и възобновяеми източници в жилищния сектор. Националните власти ще определят подходящи категории от съществуващи жилища по начин, подкрепящ социалното сближаване.

Сега **предизвикателство за Кохезионната политика** е да се насърчат държавите-членки и регионите да използват изцяло този потенциален принос за работни места и енергоспестяване, чрез практическо внедряване на политиката.

Политика на ЕС за енергийно ефективни сгради:

Дискутира се амбициозна преработка на **Директивата относно енергийните характеристики на сградите**. Нейният обхват е разширен, за да се гарантира, че всички съществуващи сгради, подложени на основно реновиране, трябва да отговорят на определени нива на ефективност. Сертификатът за енергийна характеристика също се превръща в истински етикет за енергия за сгради, включени във всички обяви за продажба или наем.

Защо е важно да се насърчава по-голямата енергийна ефективност и използването на възобновяеми енергийни източници в жилищния сектор?

Строителният сектор формира приблизително 40% от крайното енергийно потребление на ЕС и 36% от емисиите на CO₂ в ЕС, като жилищните сгради съставляват 2/3 от тези стойности.

Устойчивата енергия в строителния сектор може да стимулира инвестициите и иновациите, подобрявайки конкурентноспособността и подпомагайки работните места. Увеличаването на възможностите за намеса на Кохезионната политика в жилищния сектор предлага взаимноизгодни възможности, особено в настоящата икономическа криза.

Нуждите от инвестиции са големи, а средствата – ограничени. Как Кохезионната политика може да се използва максимално?

Голям брой различни публични схеми могат да постигнат енергоспестяване и да популяризират възобновяемите енергийни източници. Финансиране се осигурява в различни

форми (напр. заеми, грантово финансиране, гаранции, фискални мерки, собствен капитал и т.н.).

Регионите се насърчават да проучват различни възможности за увеличаване на наличните ресурси и за максимално привличане на средства от фондовете на Кохезионната политика.

Каква подкрепа може да се предостави на регионите за структуриране и внедряване на публични схеми, поддържащи енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници?

Регионите могат да използват своя бюджет за техническа помощ за насоки относно създаването на публични схеми. Регионите трябва да проучат механизмите за предоставяне на финансова помощ и техническите изисквания, които ще гарантират, че схемите ще доведат до конкретно енергоспестяване.

Агенциите по енергетика и консултантските центрове съществуват в много държави и могат да подпомагат регионите в създаването на подходящи схеми.

Успешни фактори за схеми за устойчива енергия на сгради, подпомогани от ЕФРР

- Осигуряване на бюджет за техническа помощ.** За събиране на ефективен пакет може да са необходими повишаване на информираността, обучение, енергийни консултанти и методи за съвкупно търсене.
- Създаване на конкретни схеми и определяне на добре дефинирани категории от подходящи жилища.** Пълно включване на местната общност, участниците на пазара и индустрията за съответствие с местните условия и нужди на различните целеви групи;
- Проучване на възможности за финансов инженеринг** – проучване на комбинацията от заеми и грантово финансиране за увеличаване размера на наличните ресурси и за максимално привличане на средства от фондовете на Кохезионната политика.
- Гарантиране на енергоспестяване** – включва сертификати и разпоредби за мониторинг и проверка на енергоспестяването в съответствие с Директивата относно енергийните характеристики на сградите (ДЕХС).
- Използване на публично-частни синергии;** проучване на възможностите за привличане на различни подходящи институции, партньорства с групи от гражданското общество, включително енергийни компании и финансови институции
- Насърчаване на допълнителна помощ за възобновяемите енергийни източници** за задоволяване на останалите енергийни нужди.

ПОДКРЕПА ОТ КОХЕЗИОННАТА ПОЛИТИКА ЗА УСТОЙЧИВА ЕНЕРГИЯ: 2007–2013

Вятърна енергия	788 милиона евро
Слънчева енергия	1,1 милиарда евро
Биомаса	1,8 милиарда евро
Хидроелектрическа, геотермална и др.	1,1 милиарда
Енергийна ефективност, когенерация, енергиен мениджмънт	4,2 милиарда евро
Общо	8,9 милиарда евро

Това все още не демонстрира влиянието на променения регламент относно ЕФРР, който вероятно ще увеличи участието в жилищния сектор.

СЪВМЕСТНИ ДЕЙСТВИЯ СРЕЩУ

ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА

Комисията акцентира върху политики, насочени към редуциране на бъдещи емисии и разработва програми за справяне с последиците от минали емисии, а работата ѝ се допълва от голям брой организации и компании. Тяхната обща цел е да подобрят мерките за защита на околната среда.

Подготвителният период преди Копенхаген – перспективата на Европейската комисия

Тъй като изменението в климата представлява огромен проблем, повечето генерални дирекции на Комисията работят по неутрализирането на настоящите ефекти от глобалното затопляне, като помагат на държавите-членки да се адаптират към бъдещи извънредни климатични явления и да редуцират емисиите понастоящем.

„Панорама“ разговаря с **Генерална дирекция „Околна среда“**, за да се запознае с приоритетите в този критичен момент, като част от подготовката за Конференцията на ООН по изменението на климата (COP15), която ще се състои в Копенхаген през декември.

Конференцията в Копенхаген е от изключителна важност, тъй като тя ще определи правилата за участие в борбата срещу изменението на климата, когато Протоколът от Киото изтече през 2012 г. Протоколът задължава само индустриализираните държави до 2012 г. да намалят своите емисии средно най-малко с 5,2% под нивата от 1990 г. Това намаляване не е достатъчно, за да се ограничи глобалното затопляне до 2°C, затова е необходимо ново международно споразумение за по-драстично намаляване на глобалните емисии за периода след изтичането на Протокола от Киото през 2012 г.

Конкретните и правнообвързващи ангажименти на ЕС относно намаляване на емисиите го превръщат в световен лидер сред правителствата. На пролетното заседание на Европейския съюз през 2007 г. държавите-членки едностранно постигнаха единодушно съгласие за правно обвързване за намаляване на емисиите с 20% в сравнение с 1990 г. до 2020 г., и изявиха желание за намаляване на емисиите с до 30%, ако се присъединят други държави.

Бяха обявени ясни предложения за постигане на глобално споразумение за стабилизиране и последващо намаляване на емисиите, чиито три основни приоритета са:

- Цели, постигнати от развитите страни и подходящи действия, предприети от развиващите се страни
- Осигуряване финансирането за действията, предприети от развиващите се страни (както по отношение на намаляването

на емисиите на парникови газове, така и по отношение на адаптирането към изменението на климата)

- Изграждането на ефективен глобален пазар на въглерод

В рамките на ЕС-27 емисиите на парникови газове са намалели с 9,3% в сравнение с 1990 г.

Един от решаващите фактори за Европейската комисия ще бъде начинът на финансиране на развиващите се държави, от които се очаква значителен принос. Те трябва да намалят увеличаването на своите емисии възможно най-скоро, а след това да ги намалят значително от 2020–25 г. При сегашното състояние на нещата до 2020 г. развиващите се държави ще генерират 50% от глобалните емисии.

За развиващите се държави съществуват голям брой различни политики, при които ползата надвишава разходите, например увеличаване на енергийната ефективност, популяризиране на възобновяемата енергия, подобряване на качеството на местния въздух или получаване на метан от евтини източници на енергия като сметища. Тези политики могат да се укрепят чрез споделяне на добри практики в изграждането и планирането на политики и технологичното сътрудничество. ЕС ще продължи и ще увеличи своите усилия за сътрудничество в тази насока.

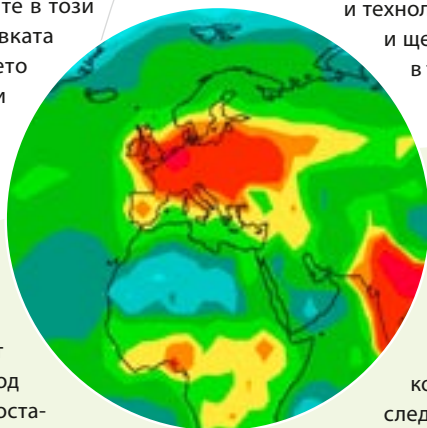
Необходимостта да се намери начин за подпомагане на развиващите се държави да реализират жизненоважни промени чрез подпомагане на техните икономики е ясна, а Европейската комисия очаква да види пакет от важни мерки за подпомагане на най-бедните държави. Те ясно осъзнават необходимостта да определят как да финансират намаляването на емисиите и колко начални средства ще са необходими през следващите три години, а след това да изчислят необходимите средства за последващите години.

Суми, които могат да се определят само след оповестяване на прилаганите политики.

Научноизследователската и развойната дейност също представлява важен компонент за подпомагане сътрудничеството между развитите и развиващите се държави. Бюджетът на ЕС за научноизследователска дейност, свързана с климата, енергията и транспорта, се очаква да нарасне отново след 2013 г., какъвто е бил случаят със Седмата научноизследователска рамкова програма на Общността.

На въпроса дали има оптимистични очаквания, Комисията посочва, че ако имаме добър шанс да запазим повишаването на средната температура под 2°C, емисиите на парникови газове ще достигне пикови стойности преди 2020 г., след което до 2050 г. ще намалее с 50% в сравнение с нивата от 1990 г. Ако не се предприемат действия, глобалната средна температура е възможно да се увеличи с до 4°C през настоящия век – нещо, което според тях е недопустимо.

Решението относно това ще се вземе през декември.

Решения, базирани на надеждни данни

Когато залозите са прекалено високи, преговорите трябва да се базират на стандартни и надеждни данни и ето тук **Съвместният изследователски център (СИЦ)** на Европейската комисия влиза в действие. Седалището на центъра се намира в Брюксел, но има представителства и на други места в Европа, включително Испра в Италия и Севиля в Испания. Той е създаден в началото на ерата на ядрените изследвания, но през 60-те години компетенциите му се разширяват, за да обхванат по-широк диапазон от въпроси, включително околна среда и икономика.

Тази информация означава, че Отделът за изменението на климата на СИЦ притежава капацитет за разработване и анализиране на най-съвременните компютърни модели и за създаване на точни сценарии за изменението на климата. Генерираните от тях данни се използват от Обединените нации и различните дирекции на Комисията. Д-р Франк Дентенер от Отдела обяснява ролята на центъра: „Нашето желание е всички ключови лица, отговорни за политиката, и преговарящи да имат достъп до еднакви данни. От САЩ до Япония и Китай, ние анализираме резултатите от моделирането на изменението на климата, за да се уверим, че данните са съпоставими“.

През подготвителния период преди Копенхаген няколко институти на СИЦ усилено разработват сценарии за използване на енергия и селско стопанство и т.н. Техните прогнози ще показват какво трябва да се направи, за да се постигнат целите, свързани с емисиите, какви са най-добрите и най-лошите аспекти на определени предложения и как да сподели тежестта за държавите и регионите в света.

Работните инструменти са сателитни изображения, компютърно моделиране и съвременен количествен анализ на данни. Резултатът е: когато световните лидери се срещнат в Копенхаген, техните дискусии ще се базират предимно на независими, прозрачни, съпоставими данни, като тези, предоставени от Отдела за изменението на климата на СИЦ. Всички пропуски или несъответствия ще се идентифицират по-лесно.

Вятърна енергия от разположени в морето инсталации – промяна на отношението към морето

Продължителност	1.7.2008 г.-30.6.2011 г.
Общ допустим бюджет	5 милиона евро
Безвъзмездно финансиране от Европейския фонд за регионално развитие	2,3 милиона евро

Докато лицата, отговорни за политиката решават бъдещето на нашата планета, един регионално финансиран проект полага всички усилия, за да го промени.

Проектът POWER cluster акцентира върху някои от основните предизвикателства, пред които е изправено разработването на разположени в морето инсталации за вятърна енергия

в региона на Северно море: социално приемане, бизнес сътрудничество и развитие на умения. Тъй като изменението на климата набира популярност като проблем, който трябва да бъде контролиран, проектът поставя началото на промяната на отношението в нефтената и газовата промишленост към възобновяемата енергия, особено към енергията от разположени в морето инсталации за вятърна енергия.

За задълбочаване на комуникацията и сътрудничеството проектът обединява усилията на различните сектори на конференции и панаири. Той се надява и да получи финансиране за проучване относно опита на нефтената и газовата промишленост в района на Северно море, разглеждайки в частност нефтената и газовата промишленост във Великобритания, Норвегия и Дания, вземайки предвид научените уроци и концепциите, които могат да се прехвърлят към промишлеността, използваща разположени в морето инсталации за вятърна енергия в партньорски региони – Дания, Германия, Норвегия и Великобритания.

Дългосрочни постижения и оформяне на политика

Проектът е показал положителни резултати във всички участващи държави – опит, който потенциално ще допринесе за вземане на решения на национално и международно равнище. Консултацията на британското правителство за неговата Бяла книга за енергия получи информация за проекта при преразглеждането на Erneuerbare-Energien-Gesetz (Закон за възобновяемите източници на енергия) в Германия.

Проектът POWER cluster работи в близко сътрудничество с проекта BALTCOAST в Балтийския регион, проучвайки териториалното планиране, което бързо се превръща в основен проблем в управлението на крайбрежните райони. Той си сътрудничи в мрежа за международно координирано използване на крайбрежните райони, концепцията, стояща зад транс-националния териториален регистър и стратегията за използване.

Препратки към сайтове на Европейската комисия

Основна страница на Генерална дирекция „Регионална политика“

http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

Стратегически план за енергийни технологии

http://ec.europa.eu/energy/technology/set_plan/set_plan_en.htm

Европейски зелени столици

http://ec.europa.eu/environment/europeangreencapital/index_en.htm

Регламент относно ЕФРР след изменението за енергийна ефективност

<http://www.europarl.europa.eu/oeil/FindByProcnum.do?lang=en&procnum=COD/2008/0245>

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:126:0003:0004:EN:PDF>

http://www.greenovate-europe.eu/content/press_release

Препратки към сайтове на ЕС за изменението на климата

http://ec.europa.eu/environment/climat/home_en.htm

<http://ec.europa.eu/environment/climat/campaign/index.htm>

http://ec.europa.eu/climateaction/index_bg.htm

Препратки към проекти/ организации, упоменати в този брой

Икономистът Джереми Рифкин обяснява понятието Трета индустриална революция

<http://www.foet.org/lectures/lecture-hydrogen-economy.html>

<http://thirdindustrialrevolution.ning.com/>

Odersun – тънкослойни фотоволтаични клетки

<http://www.odersun.de/index.php?lang=en>

Проектът INCENDI – за борба с горските пожари

<http://www.interreg3c.net/pdfdata/3S0132R.pdf>

Реюнион – фотоволтаични решения за енергийна самостоятелност

http://ec.europa.eu/environment/etap/inaction/showcases/france/415_en.html

Съвместен изследователски център

<http://ec.europa.eu/dgs/jrc/index.cfm>

Проект ESPACE – Европейско пространствено планиране:

Адаптиране към климатичните промени

<http://www.espace-project.org/>

Проект POWER cluster

<http://www.power-cluster.net/>

Антарктическа научноизследователска станция

www.antarcticstation.org

Бюлетин на проекта POWER cluster

<http://www.power-cluster.net/Newsandevents/POWERclusternewsletter/tabid/694/Default.aspx>

Програма за региона на Северно море

<http://www.northsearegion.eu/ivb/home/>

Popakademie (Поп академия)

<http://www.popakademie.de/index.php?id=1115>

Център за наноздраве в Университета в Суонзи

<http://www.swan.ac.uk/nanohealth/>

Musikpark Манхайм

<http://www.musikpark-mannheim.de/web09/>

Информация за окончателните оценки на програмите можете да откриете на адрес:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/rado2_en.htm

Европейски център за възобновяема енергия

<http://www.eee-info.net/cms/>

Мрежови организации по регионална политика

<http://www.interreg4c.eu/>

<http://www.espon.eu/>

<http://urbact.eu/>

Други полезни връзки

Забавен „зелен“ сайт за работа в мрежи:

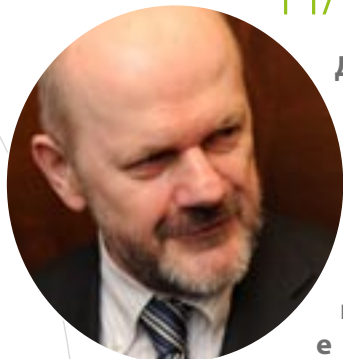
<http://www.play4climate.eu/index.php?lang=en>

Препратка към основни уебсайтове за следващия брой

Информационна мрежа на DG Regio

http://ec.europa.eu/regional_policy/country/commu/index_en.cfm

НОВ КОМИСАР ПОЕМА УПРАВЛЕНИЕТО НА ГД „РЕГИОНАЛНА ПОЛИТИКА“ – ПРЕДСТАВЯНЕ НА Г-Н ПАВЕЛ САМЕЦКИ

Д-р Семецки има икономическо образование и е заемал поста Директор на Международния отдел на Националната банка на Полша, където е отговарял за външните отношения на банката. Той също така е бил заместник-управител на Полша за Световната банка, член на Икономическия и финансов комитет (подкомитет на ECOFIN) и член на Комитета за международни връзки на Европейската централна банка.

По неговите думи...

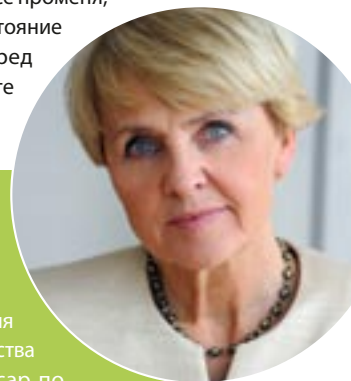
„Европейската регионална политика насърчава балансираното развитие на Съюза и има за цел да намали социално-икономическите диспропорции между регионите.

Със силен акцент върху по-слабо развитите области, политиката инвестира в целия ЕС, за да подобри функционирането на единния пазар на и да предостави на гражданите на ЕС,

независимо къде живеят, възможността да се радват на всички предимства от икономическата интеграция. Политиката инвестира в модернизация на инфраструктурата, иновациите, подкрепата за малки и средни предприятия и „зелената икономика“, с цел повишаване на конкурентноспособността на Европа в световен мащаб.

Регионалната политика помага на регионите да се разрастват и да създават нови работни места чрез оптимизиране на силните им страни и потенциал. Тази политика също така е и ключов инструмент за подкрепа на реалната икономика в настоящия момент на криза.

Като комисар, отговарящ за регионалната политика, виждам две основни задачи, които стоят пред мен. Първо, да продължа процеса на опростяване на политиката и да ускоря изпълнението на проекта по места, така че регионите да се възползват от предимствата дългосрочно и устойчиво. Второ, да подготвя справочен документ за бъдещия подход по отношение на политиката, изграден въз основа на дебата, иницииран от моята предшественичка, Комисар Данута Хюбнер. Силно вярвам, че тази политика трябва да продължава да се променя, за да гарантира, че регионите на ЕС са в състояние да се справят с предизвикателствата, пред които сме изправени днес и в следващите години“.

Окончателна оценка

Първите резултати от окончателната оценка на програмите на Европейската кохезионна политика за 2000–2006 г. са достъпни. ГД „Регионална политика“ започна оценка на ЕФРР през 2007 г. с 12 взаимосвързани работни пакета по различни аспекти от политиката. Тя ще завърши в обобщен вид, който ще се публикува през 2010 г. Скоро ще стартира оценка на Кохезионния фонд с резултати през 2011 г.

Целта на оценките е да се предоставят доказателства за последствията от политиката и да се установи какво работи, какво не работи и защо. Тези доказателства ще се обсъдят от Комисията, държавите-членки, регионите и другите заинтересовани лица, така че политиката да може да се усъвършенства в бъдеще.

През м. юни 2009 г. ГД „Регионална политика“ покани оценители/експерти на три работни пакета да представят констатациите по прилагане на системите, въздействията на ЕФРР върху половете и демографията и ефективността на основните проекти. В заседанието участваха представители на държавите-членки и учени. Това е начало на дебат, който ще продължи в Дните на отворените врати (свързан с околната среда, транспорта и урбанистичните програми), и други събития по-късно през годината.

Комисията по регионите към Европейския парламент

Бяха обявени новите членове на Комисията по регионите към Европейския парламент. Комисията ще се председателства от г-жа Данута Хюбнер, бивш комисар по регионалната политика. Заместник-председатели са: г-н Георгиос Ставракис, г-н Маркус Пиепер, г-жа Фелиз Хюсменова и г-н Михаил Тримопулос.

Комисията отговаря както за регионалната, така и за кохезионната политика, и по-специално:

- за Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд и други инструменти на регионалната политика на Съюза;
- за анализа на въздействието на другите политики на Съюза върху икономическото и социалното сближаване;
- за координацията на структурните инструменти на Съюза;
- за най-отдалечените региони и острови, както и за трансграничното и междурегионалното сътрудничество;
- за отношенията с Комитета на регионите, организациите за междурегионално сътрудничество и местните и регионални власти.

Във всеки свой брой „Панорама“ разкрива как протичат два проекта според гледната точка на хората, които ги ръководят. Ние показваме върховете и спадовете в управлението на проекти, финансирани по линия на ЕФРР: чрез идентифициране на проблемите и споделяне на решенията.

ПРОЕКТ

1

РОРАКАДЕМИЕ (ПОП АКАДЕМИЯТА) ОТВЪТРЕ

В Манхайм на площ от 2000 m² е разположен не само Musikpark (Парка на музиката), но и единственият германски университет, който предлага бакалавърска програма по съвременна музика – Rorakademie (Поп академия), Университетът за поп-музика и музикален бизнес. В този брой „Панорама“ посещава Rorakademie (Поп академията), дъщерен проект на Musikpark (Парка на музиката), обикновената ни дестинация.

Факти и цифри

Принос на ЕФРР: 2,6 милиона евро
Национално съфинансирани: 776 000 €

Манхайм – град, който ще преоткриете

Изправен пред проблема как да се превърне от индустриален център в град със съвременна, жизнеспособна икономика, Манхайм далновидно избира музикалната индустрия и днес на територията му са разположени Musikpark (Парка на музиката) и Rorakademie (Поп академията). Преминаването от производството към музиката е план, създаден от завеждащия отдел „Култура“ към общината д-р Курц, понастоящем кмет на града.

Градът от самосебе си смени акцента, както обяснява Удо Дахмен, директор на Rorakademie (Поп академията). „Манхайм винаги е бил предпочитан от музикантите и някои от най-големите германски изпълнители живеят тук“. Градските власти отчитат важноста на таланта, толерантността и подхода. В града има таланти, а като доказателство за толерантността е приемането на най-голямата група емигранти от турски произход в Германия извън Берлин и приютяването на 160 различни националности. Така че сега те насърчават подхода, който е там, където се появяват Поп академията и свързания с нея проект Musikpark.

Жестока конкуренция за курсове в Поп академията

С около 700 кандидата, борещи се за 200 места, Поп академията ще отвори врати единствено за най-добрите. „Търсим най-талантливите и надарени хора“, обяснява Дахмен. Поп индустрията е необикновена и университетът ще подбере само онези, които имат изключителен талант.

Поглед към това какво предлага университетът обяснява неговата популярност. Той предлага два курса: курсът по музикален бизнес подготвя бъдещи мениджъри за организиране на мероприятия и лейбъл мениджъри и обхваща маркетинга и организаторите на артистични прояви. Най-голямата немска звукозаписна компания „Universal“ премести образователната си програма от Берлин в Манхайм, а катедрата работи и с MTV, Sony и AOL. За онези, които се интересуват от сценични изяви, се предлага курс по изпълнение на поп музика. Този курс подпомага артистите в процеса на творческото им развитие, но също така им дава и стабилна основа в бизнеса – малко вероятно е някой от бившите възпитаници на Поп академията да стане жертва

на безскрупулни мениджъри. И накрая, за да бъде в крак с времето, университетът предлага курс по управление на дигиталните иновации, което дава на студентите основа по отношение на дигиталната индустрия, въпросите от областта на интелектуалната собственост и интернет маркетинга. Този курс е част от бизнес катедрата.

„Фактът, че сме независим университет, означава, че можем да сме гъвкави и да сме в крак с индустрията, за която подготвяме нашите студенти“, обяснява Дахмен.

А трите години се отплащат – двама студенти са на турне с британската певица Сара Брайтман, друг студент участва със собствен микс в класацията топ 40 на САЩ, а 90 % от завършилите бизнес от първия випуск работят на постоянен трудов договор. Трудно е да се оцени ситуацията при музикантите, но смятаме, че 85 % са назначени на работа в индустрията, която са избрали.

Управление на Поп академията

Университетът е толкова популярен, че се планира разширяване на основната му сграда, като се добавят още два етажа, за да се осигурят помещения за курсове на аспиранти. „Ясно е, че трябва да продължим в тази посока“, обяснява Дахмен.

Той е категоричен, че без помощта от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) Академията не би могла да просъществува. Финансирането на основната сграда на университета е на стойност 1,7 млн. евро, а подкрепата сега за втората сграда, която получихме от ЕФРР, е почти 1 млн. евро. Общата площ е 2500 m² и на нея са разположени помещения за репетиции и студиа, които разполагат с най-новите технологии. „Частен инвеститор не би инвестирал в такава степен, а университетът трябва да влага средства и в научни изследвания. Качеството на оборудването и съоръженията е жизнено важно“, обяснява Дахмен.

Академията е частно-публично партньорство със 75 % участие на града и държавата, а останалата част е разпределена между обединени предприятия. Сред спонсорите е BASF. „Работим в тясно сътрудничество с тях. Те имат 32 000 служители и винаги са се стремили да инвестират в тях. Това често приема формата на културни дейности, включително концерти“, обяснява Дахмен.

Въпреки че подкрепата определено е била от жизнено важно значение за успеха на инициативата, Дахмен е също така сигурен, че процедурата по кандидатстване за финансиране по линия на ЕС трябва да бъде опростена. „Трябва да назнача служители в офиса, които да следят за оформянето на документацията“,

казва той. И докато бумажната може да продължи да нараства, цяло изпитание може да се окаже да се опитате да вметите проекта си в рамката, която ЕС е определила за отпускане на финансиране. „Понякога не можем просто да оставим проекта да говори сам за себе си. Може би, защото това е необичайна ситуация, която често откривам, аз трябва да формулирам какво правим ние според предварително зададен набор от критерии“.

Модерната сграда получи одобрение

Потвърдението, получено в началото на юли, означава, че работата по модерната сграда, където ще се помещава ЦНЗ, ще започне по-късно през тази година. В Института за природни науки ще бъдат инвестирани 34 милиона евро, 14,8 милиона евро от които са отпуснати от Европейския фонд за регионално развитие. Д-р Тим Клейпол, член на изпълнителния комитет, с когото „Панорама“ поддържа постоянен контакт, е зает с изчисления. „Фантастично е нещата да вървят и да чувстваш, че следващият етап е подсигурен“, обяснява той. „Сега трябва да сме сигурни в спецификациите и най-добрия начин за акредитиране на бюджета“.

Докато сградата все още оставаше само на хартия, точният брой вентилационни тръби и начинът за разпределяне на пространството в квадратни метри бяха определени. Но докато сградата се трансформираше от замисъл на архитектите в реалността на строителите, внезапно всяка шахта придоби значение, а точният размер на стайте стана важен. „Знам за случаи, в които са били изградени изключително малки по размер индустриални предприятия, които да поберат оборудването, за което са били проектирани“, казва Клейпол.

Сега те по-ясно осъзнават нуждите си, спецификациите леко се променят – по-големите чисти стаи и допълнителната вентилация могат да повишат цените и Клейпол балансира резултатите от търговете. „Някои могат да бъдат с 30% по-ниски от най-високата предложена цена, но трябва да сте наясно с потенциалните скрити разходи. Защото нещо, което на хартия изглежда по-евтино, накрая може да се окаже доста по-скъпо“.

Тези две години ще бъдат трудни и накрая университетът ще има център за природни науки, който няма да се отличава по нищо от тези в цяла Европа.

Стар бюджет, нови средства – преглед на разпределението

Когато сте определили средства за финансиране и набавянето им е отнело две години, можете да бъдете сигурни за едно нещо – Вашите изчисления няма да бъдат точни и ще трябва да преработите вашия бюджет. „Оборудването трябва да съответства на доставката“, обяснява той. Клейпол е отговорен за подпомагането на определен брой компании и за създаването на определени продукти и се концентрира върху въвеждането на приоритетно оборудване за реализиране на тези цели.

Той бе приятно изненадан от факта, че някои компоненти от необходимото оборудване можеха да се открият в Ebay. „Тъй като това е конкурентоспособен търг, ние спазваме разпоредбите на ЕС, а в резултат на това получаваме отлично оборудване на отлична цена“. Дори когато се отчетат разходите за ремонт, оборудването пак излиза по-евтино отколкото ново. „В настоящия икономически климат специализираните предприятия за силикон банкрутират или сменят предмета на

Обединявайки усилията на академичния свят, частния сектор и Националната здравна служба, ЦНЗ работи върху прилагането на нанотехнологията за откриване на заболявания и назначаване на подходящо лечение.

Факти и цифри

Малко над 21 милиона евро ще бъдат инвестирани в Центъра за нано-здраве по цел „Сближаване“. Финансовото подпомагане стартира през 2009 г. и ще продължи пет години.

дейност, така че се появяват изненадващи бракувани части“, обяснява Клейпол. Тъй като той се старее да се побере в бюджета, то този неочакван източник на материали е голям късмет.

Докато финансирането може да се уреди, намирането на точните членове на екипа никога не е лесно. Когато става въпрос за намиране на хора, разбиращи от отпечатване на пластмаса за електрониката, нуждата от специалисти е цяло предизвикателство. Проектът успява да открие няколко специалисти, но търсенето продължава в САЩ и други държави. Както казва Клейпол: „трябва да открием необходимите хора“.

Описание на длъжността - превръщане на идеите в реалност

Наетите служители ще играят важна роля в разработването на най-авангардната технология в Европа. Докато университетите разработват концепциите, Центърът за нано-здраве изпълнява ролята на свързващо звено между теорията и масовото производство. Работа на Центъра е да вземе теоретично разработена идея и да я превърне в продукт. След това компаниите внедряват в масово производство идеята, доказана в Центъра.

Екипът на Клейпол също проучва и нискоенергийното осветление съвместно с Института Холст в Айндховен. Проектът е финансиран по линия на Седмата рамкова програма за научни изследвания на ЕС и включва работа с Philips върху отпечатване на електроника на базата на полимери, като алтернатива на силикон. „Една от наистина интересните разработки ще бъде възможността от интегриране на полимерната електроника в медицинската сфера“, обяснява той.

За Клейпол изследването на съвременната технологична теория чрез споделяне на ноу-хау между изследователските институти осмисля работата със строителите.

„Разработването на нещо чрез обединяване на знания и изваждане на технологията от лабораториите и внедряването ѝ в компаниите, на които после да бъде демонстрирано как сами да произвеждат продукта - това е основната ни цел“, обяснява той.

КОМУНИКАЦИЯТА – В ПОЛЗА НА ПЛАНЕТАТА

Комуникацията – в полза на планетата

Програмата за изменението на климата е заложена във всеки аспект на регионалната политика на ЕС и представлява основна част от функционирането и взаимодействието на програмите. Различни мрежи и програми обхващат различни аспекти от регионалната политика, като помагат на гражданите да натрупат познания и създават обща връзка между различните типове инвестиции. В това издание на „Панорама“ разглеждаме ESPON, URBACT и INTERREG.

ESPON (Европейска мрежа за наблюдение на териториалното планиране)

Работата на ESPON обхваща три ключови аспекта, свързани с изменението на климата. Тя наблюдава влиянието на изменението на климата върху различните типове райони в ЕС, гарантира вземането под внимание на изменението на климата при решения, свързани с изготвянето на политики и подкрепя проекти за възобновяема енергия.

„Изменението на климата е неделима част от Програмата ESPON 2013, тъй като представлява глобална тенденция, засягаща териториалното развитие в цяла Европа“, казва Петер Мелбай, директор на координационното звено на ESPON. „Нашият проект за изменението на климата ще разглежда подробно влиянието

на климата върху регионалната конкурентноспособност и кохезия в различните райони, както и в Европа като цяло.

Бъдещо ориентиране към градовете (FOCI)

Финансиране по линия на ЕФРР: 748 000 евро

Общ бюджет: 999 000 евро

Продължителност:
м. септември 2008 г. – м. септември 2010 г.

В това проучване ESPON разглежда развитието на големите градове и агломерации и как влияе това развитие върху околната среда. Големите градски райони представляват център на икономическия растеж и са изключително важни за реализирането на целите на Лисабонската стратегия, касаещи работни места и подобряването на стандарта на живот. Същевременно те се разглеждат по-внимателно от лицата, отговорни за прилагането на политики, свързани с устойчивостта, като например Лайпцигската харта за устойчиви европейски градове.

RegEnergy

Факти и цифри:

- Принос на ЕФРР: 831 000 евро
- Общ бюджет: 1,2 милиона евро

Със срок на изпълнение м. април 2005 г. – м. септември 2007 г.

Обърнете внимание на Вашия бойлер – това е тема за размисъл относно напредъка, който трябва да реализират отоплителните системи в Европа. Днес виждаме, че нарастващата нужда от отопление и охлаждане се отразява върху климатичните фактори и по-високите очаквания за стандарт на живот. Но тази нужда повишава разходите и подлага на изпитание екологичните препоръки на нашите основни доставки.

RegEnergy, финалист на RegioStars през 2009 г. помага на всички, работещи в отоплителния сектор, да извлекат полза от иновативните идеи и новите технологии на територията на ЕС. Неговата информационна мрежа обединява 18 партньори от 11 страни за популяризиране на безопасни доставки на възобновяеми енергийни източници и, същевременно, за намаляване на регионалните различия, касаещи доставките и използването на енергия.

Основни цели на проекта са:

- Създаване на мрежа от региони, които са иноватори в сферата на отоплението и охлаждането;
- Разпространение на политики на добри практики и информация за наличното финансиране, както и подпомагане на въвеждането на проекта в други райони;
- Идентификация на иновативни, общински пробни случаи и образцови политики, чиято цел е устойчиво реструктуриране на отоплителния сектор.

Проектът бе насочен към общински и регионални проектант и лица, отговорни за политиката, към регионални и общински енергийни компании, органи и агенции за регионално развитие, както и към тези, които могат да допринесат за въвеждането на други места, като например общински и регионални асоциации.

Забележителен успех постигна и разработването на Интернет инструмент за лицата, отговорни за вземането на решения на общинско и регионално равнище - reg-energy.org, помагач да се намират примери за добри практики, обхващащи политика и финансиране, както и да се разработват добри начини за практическо внедряване на проекти за устойчиво отопление и охлаждане в техните региони и общности.

Проучването FOCI ще разгледа въздействието върху околната среда, причинено от градското развитие, но най-вече разрастването на градските покрайнини, както и предизвикателствата, причинени от този факт. Опитът от миналото, свързан с разрастването на градовете, ще се комбинира с нови концепции за устойчивост за популяризиране на градското развитие, което е положително за икономиката и околната среда.

ReRISK

Финансиране по линия на ЕФРР: 524 000 евро

Общ бюджет: 700 000 евро

Продължителност: м. юли 2008 г. – м. юли 2010 г.

Това двегодишно проучване акцентира върху възможностите за разработване на по-голямо количество възобновяеми енергийни източници. То е сравнено с информацията за повишаващите се цени на енергията и потенциалната енергийна бедност и приема целите за устойчиво развитие, одобрени от министрите на ЕС на Териториалната програма 2007. То ще предоставя съществени, балансиращи доказателства за регионалното въздействие на повишаващите се разходи за гориво и как този факт въздейства на конкурентноспособността и кохезията на европейските региони в дългосрочен план.

URBACT

В сферата на градското развитие, URBACT гарантира, че проектът „Водещи партньори“ (Lead Partners) ще има възможността да предава и обменя информация, докато те прилагат иновативни идеи в своите специализирани проекти.

Самата работа се извършва изключително от градовете, получаващи финансиране от ЕС, а приоритетите се определят от местните общности и компании. URBACT се включва на повисок етап от политическата верига, финансирайки 28 мрежи, които създават възможности за комуникация между 181 града и 5 000 участници от целия ЕС, както и в Норвегия и Швейцария. Всяка мрежа обхваща икономически, социални и екологични теми и се ръководи от организацията „Водещ партньор“ (Lead Partner) и „Водещ експерт“ (Lead Expert).

INTERREG IVC

Бюджет на ЕФРР: 321 милиона евро

Програмите INTERREG продължават да полагат началото на сътрудничеството между регионите и държавите-членки, като част от ангажимента на ЕС за постигане на по-големи допълнителни ползи за данъкоплатците. Тази специална програма акцентира върху иновациите и околната среда за периода 2007–2013 г. и е тясно свързана с акцента на равнище ЕС върху устойчивия растеж, иновациите и заетостта, известни като обновената Лисабонска стратегия. Част от предимствата се реализират чрез взаимния обмен на познания, докато при

други случаи региони с по-малък опит могат да се свържат с по-напреднали региони. Преди всичко това сътрудничество внедрява най-добри практики в управлението на основните програми за развитие. „Като вземем предвид, че ефектите от изменението на климата не зачитат границите, става ясно, че междурегионалното сътрудничество може да донесе допълнителни ползи“, казва Мишел Ламблен, директор на програма INTERREG IVC. „Регионите могат да споделят опит, да направят равностойка за досегашните постижения на други места и да намерят най-подходящото решение за своя регион. Това е очевидно пестене на време и средства за участващия регион“.

Две обширни теми характеризират проектите INTERREG IVC; на първо място, тази, свързана с иновациите и познаването на икономиката, а на второ място – проекти, касаещи околната среда и защитата срещу рискове. В тази втора категория се взимат под внимание много прогресивни въпроси, в това число касаещи най-съвременното управление на горите и възобновяемите енергийни източници.

FUTUREforest

Горите играят важна роля в поддържането на екологичния баланс и могат да бъдат и средство за много подобрения. Проектът FUTUREforest обединява органи за управление на горите в осем региона, които споделят информация за много практически въпроси, като например разширяване на биоразнообразието, подобряване на водния баланс и структурата на почвата и получаване на приходи от горски продукти. Тяхното сътрудничество ще повиши равнището на добри практики между тях и ще осигури стратегически насоки за бъдещи политически решения. Общо 1,9 милиона евро (1,5 милиона евро от ЕФРР) са отпуснати за този проект за период от три години.

RegioClima

Измененията на климата се случват независимо дали ги желаем или не и проектът RegioClima извлича ползите от разнообразието, като намира начини за адаптиране към тези изменения. Заделени са почти 2 милиона евро (1,6 милиона евро от ЕФРР) за осемте партньори по този проект, като те определят най-добрите начини за приспособяване към измененията на климата и начините за изграждане на нови методи в техните програми за регионално развитие.

ПРЕДИШЕН БРОЙ

Последният брой на „Панорама“ бе посветен на Стратегията на ЕС за региона на Балтийско море. С 8 000 km брегова линия, разположена на територията на осем държави-членки на ЕС, екологичната обстановка в Балтийско море продължава да се влошава. През м. юни 2009 г. Комисията прие Стратегията на ЕС за региона на Балтийско море, за да направи тази уникална част от Европа екологично устойчива, просперираща, достъпна и атрактивна, както и безопасна и сигурна. Стратегията също така представлява важна първа крачка към прилагане на Интегрираната морска политика на регионално равнище. Въпреки че самата стратегия няма собствено финансиране, повече от 44 милиарда евро ще бъдат отпуснати за региона на Балтийско море по линия на регионалната политика на ЕС, както и друг вид финансиране по линия на ЕС в периода 2007-2013 г. Нови проекти ще координират работата по стратегията на голям брой хора и организации от региона. Засягайки много аспекти от всекидневния живот в региона, проектите, например, ще допринесат за намаляването на високите нива на замърсяване на морето, за подобряване на транспортните системи и енергийните мрежи, както и за засилване на защитата от основни рискове в морето и сушата. Стратегията на ЕС за региона на Балтийско море е изпратена до Парламента и Съвета за обсъждане и одобрение.
http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/baltic/index_en.htm

СЛЕДВАЩ БРОЙ

Следващият брой ще бъде посветен на популяризирането на регионалната политика на ЕС - увеличаването на прозрачността и видимостта на политиката е основен елемент от реформата на кохезионната политика в периода 2007-2013 г. В следващия брой на „Панорама“ ще ви покажем иновативни и успешни примери на комуникационни дейности във всички 271 региона на ЕС. Как успешно да комуникираме с малък бюджет и да извлечем максимална полза от най-модерните медии; какви са комуникационните изисквания и каква е причината ефективната комуникация да е толкова важа за регионалната политика – това са въпроси, които ще бъдат разгледани. Двама журналисти на регионално ниво ще споделят от какъв тип информация се нуждаят, за да разкажат историите си, а служител „Връзки с обществеността“ по дадена програма с ограничен бюджет ще сподели идеи за това как да привлечем вниманието на медиите.

Пишете ни на адрес: regio-panorama@ec.europa.eu и ни разкажете за вашите най-успешни комуникационни инициативи. Можете също така да ни кажете към кои елементи на регионалната политика е насочено вашето внимание в момента.

ДАТИ	СЪБИТИЕ	МЯСТО
1 октомври 2009 г.	Конференция „Как кохезионната политика подкрепя развитието на селските региони?“ http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_en.cfm	Брюксел, Белгия
5-8 октомври 2009 г.	Дни на отворените врати – Европейска седмица на регионите и градовете: Глобални предизвикателства, европейски отговори http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/od2009/	Брюксел, Белгия
15 октомври 2009 г.	Шведско председателство - Конференция за околна среда, изменение на климата и сигурност – изправяне пред предизвикателствата http://www.se2009.eu/en/meetings_news/2009/10/15/conference_on_environment_climate_change_and_security	Стокхолм, Швеция
15 октомври 2009 г.	Работен семинар „Кохезионна политика, иновации и Стратегия за региона на Балтийско море на местно равнище“ http://www.in.ee/	Талин, Естония
15-16 октомври 2009 г.	Международна конференция „Екологична мрежа в Алпите – отговор на изменението на климата, който ще запази биоразнообразието?“ http://www.alparc.org/event-calendar/events-of-alparc	Берхтесгаден, Германия
27-29 октомври 2009 г.	Международен симпозиум „Стратегии за адаптиране към изменението на климата в европейските региони“ http://www.regional-climate.eu/	Дюселдорф, Германия
30 октомври 2009 г.	Работен семинар „Развитие и конкурентоспособност чрез възобновяеми енергийни източници“ http://www.pohjois-savo.fi/	Куопио, Финландия
30 ноември – 1 декември 2009 г.	Конференция „Нови методи за оценка на кохезионната политика: Популяризиране на отчетността и обучението“ http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/evaluation2009/index_en.htm	Варшава, Полша
7-18 декември 2009 г.	Конференцията на ООН по изменението на климата (COP15) http://en.cop15.dk/ http://unfccc.int/	Копенхаген, Дания
10-12 декември 2009 г.	Шведско представителство - Конференция за кохезионната политика и териториалното развитие http://www.se2009.eu/kiruna10december	Кируна, Швеция
21-22 май 2010 г.	Годишна конференция Региони за икономическа промяна и награди RegioStars 2010 http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/index_en.cfm	Брюксел, Белгия

Информация относно важни събития от сферата на регионалната политика можете да получите на следния интернет адрес:
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_en.cfm

ИЗКАЖЕТЕ МНЕНИЕТО СИ

„Панорама“ Ви приканва да изпратите своите коментари и въпроси. Темата на следващото издание ще бъде за разясняване на регионалната политика.

Нека чуем Вашето мнение. Разкажете ни за Вашите постижения в общуването, ефективните инструменти за общуване или дори за по-малко успешните постижения или трудности, които сте срещнали при опита си да направите прозрачни съфинансираните проекти. Ние ще изберем някои от Вашите коментари и въпроси и ще ги изложим пред експерти по темата в новата ни рубрика „Споделете: въпроси и отговори“. Като алтернатива ни уведомете кой аспект на Регионалната политика привлича вниманието Ви към момента. Така че, ако имате нещо за казване, кажете го. Свържете се с нас, за да зададете въпроси или да изразите мнението си относно този или друг въпрос, касаещ регионалната политика, на следния интернет адрес:

regio-panorama@ec.europa.eu

KN-LR-09-031-BG-C

ISSN 1830-9321

© European Communities, 2009

Възпроизвеждането е позволено, при условие че се цитира източника.

Отпечатано в Белгия

СЛУЖБАТА ЗА ПУБЛИКАЦИИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
2985 Luxembourg

Европейска комисия, Генерална дирекция „Регионална политика“

Отдел Б.1 — Комуникация, информация и връзки с трети страни

Рафаел Гуле

Avenue de Tervueren 41, 1040 Brussels

Факс +32 22966003

Ел. поща: regio-info@ec.europa.eu

Интернет адрес: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_bg.htm

■ Служба за публикации